Nr. 71. Sobota 27. Marca 1852. Rok gazecie 41.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i codziennym urzędowym Dziennikiem, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 złr. 15 kr., miesięcznie 1 złr. 25 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 40 kr., miesięcznie 1 złr. 40 kr. — Insercya od wiérsza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz piérwszy 4 kr. następnie po 2 kr. m. k

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 26. marca. Dnia 26. marca 1852 wyszedł w c. k. galicyjskiej drukarni rządowéj i został rozdany XX. z roku 1850 zeszyt dziennika rządowego ustaw krajowych dla kraju koronnego Galicyi.

Wiédeń, 20. marca. Dnia 22. marca 1852 wyjdzie w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiédniu i będzie rozesłany XVIII. tudzież XIX. zeszyt powszechnego dziennika rządowego ustaw państwa, a mianowicie obadwa we wszystkich wydaniach.

Zeszyt XVIII. zawiera pod

Nr. 60. Dekret ministeryum handlu z 25. lutego 1852, którym się umówione w Magdeburgu na trzeciej rewizyjnej komisyi względem żeglugi na Elbie zniżenia cła publikują.

Nr. 61. Rozporządzenie ministerstwa wyznań religijnych i nauki publicznej z 28. lutego 1852, o wpływie reprobacyi przy teoretycznym egzaminie ogólnym *(Staatsprüfung)* na dalsze pobieranie stypendyów lub fundacyi.

Nr. 62. Dekret ministerstwa finansów z 9. marca 1852, względem pytania, gdzie należy umieścić wykazy spuścizny w tych przypadkach, w których pertraktacya sukcesyi odbywa się częścią w krajach koronnych, w których obowiązujący jest kodex cywilny, a druga spuścizna znajduje się w krajach koronnych Węgier, Siedmiogrodu, Kroacyi, Slawonii, Serbii i Temeskim Banacie, tudzież dalsza procedura.

Nr. 63. Dekret ministerstwa finansów z 9. marca 1852, względem pytania, w którym urzędzie przeznaczonym do wymierzenia należytości, należy składać wywód znajdującej się całkiem w koronnych krajach Węgier, Siedmiogrodu, Kroacyi, Slawonii, Serbii i w Temeskim Banacie mającej się według tamtejszych praw traktować spuścizny, i co ten wywód ma obejmować.

Nr. 64. Dekret ministerstwa sprawiedliwości z 11. marca 1852, którym się niektóre od najwyższego trybunału i sądu kasacyjnego postanowione objaśnienia względem wykonania przepisów ces. patentu z 28. czerwca 1850 nr. 255 dziennika ustaw państwa, tyczące się procedury w pertraktacyach sukcesyi wszystkim sądom do zastosowania komunikują.

Nr. 65. Dekret ministeryum spraw zagranicznych z 13. marca 1852 którym się publikuje zawarta między Austryą i Saxen-Coburg konwencya względem wzajemnego zniesienia odwozowych pieniędzy z sukcesyi.

Nr. 66. Dekret ministerstwa spraw wewnętrznych z 15. marca 1852, którym się publikuje przyzwolone przez Jego c. k. apostolską Mość miastu Tryest i jego obwodowi odroczenie rekrutacyi aż do roku 1858.

Nr. 67. Rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych z 19go marca 1852, tyczące się potwierdzenia wyborów starszyzny gmin które przed wydaniem dla gmin nowego regulaminu przypadną.

Zeszyt XIX. zawiera pod

Nr. 68. Traktat między Austryą i Niderlandami z 19. grudnia 1851, tyczący się posyłania Niderlandzko-indyjskiej poczty na Tryest.

Z niewydanych jeszcze zupełnie w romańsko-niemieckiem podwójnem wydaniu zeszytów z roku 1851 powszechnego rządowego dziennika ustaw państwa, wydano tamże dnia 20. marca 1852 i rozesłano zeszyty XXXVIII. tudzież XLVII.

Sprawy krajowe.

Czynności

Lwowskiéj izby handlowéj i przemysłowéj.

XXXII. zwyczajne posiedzenie z dnia 9. grudnia 1851 roku pod przewodnictwem prezesa p. *Floryana H. Singer.*

(Dokończenie.)

Przy §. 14. zapytuje p. Breuer, na czyje koszta oddane Izbie handlowej i przemysłowej wzory do głównego archiwum przesyłane być mają, gdyż przy niektórych rzemiosłach są także wzory o kilku cetnarach wagi możliwe, i wnosi, aby się to działo na koszt podającego wzory.

Prezes wnosi, aby w §. 22. ustęp b) słowa: „w kraju lub za granicą“ dodane zostały.

Tym sposobem brzmiałby ten §. następnie:

„Wyłączne prawo używania wzoru będzie się uważać jako nieudzielone i nieprawdziwe, gdy dowiedzionem zostanie, że wzór już w czasie złożenia go *w kraju* lub *za granicą* znanym był.

Na uzasadnienie tego wniosku przytacza prezes, że znany już za granicą wzór stał się dobrem ogólnem i wyłączne prawo używania go w kraju nastręczałoby uprawnionemu monopol na szkodę krajowych konsumentów.

Monopol zaś nie zgadza się z duchem tego prawa, gdyż tylko własnością artystyczną i industryjną opiekować się ma.

Zdanie prezesa przyjęto.

Prezes czyni uwagę, że w §. 26., w którym rodzaje kary wymienione są — o konfiskacie mowy nie ma. W §. 32. zaś przeciw oskarżonemu konfiskatę płodów industryjnych — narzędzi i utensyliów na korzyść pokrzywdzonej strony orzeczono.

Prezes uważa orzeczoną karę utraty płodów industryjnych za surową i niesprawiedliwą.

Prawo nie powinno podług jego zdania więcej karać, jak cel tego wymaga. Cel w powyższym razie jest ten, aby z wzoru nie czyniono nadużycia, a ten będzie osiągnięty, jeżeli sędzia wyrzecze zniszczenie formy.

Jeżeli wzór uprzywilejowany na jakąś materyę zostanie przeniesiony, to może być zabielony lub zafarbowany, przezco tenże zniszczony zostanie.

Z konfiskatą płodu zaś wraz z wzorem i materyał zostaje skonfiskowany; a materyał często jest kosztowniejszy niż forma.

Tak np. wyroby jubilerskie podług uprzywilejowanego wzoru sporządzone wraz ze złotem i klejnotami przypadłyby podług §. 32. na korzyść poszkodowanego.

§. ten karze zatem więcej, jak do celu należy i niepewną miarę na korzyść poszkodowanego wyrzeka, któremu się tylko wynagrodzenie należy.

Oprócz tego podług zdania referenta i inne osoby zostają ukarane, które mają prawo do wyrobu industryjnego, jako wierzyciele, robotnicy fabryczni i familia wyrabiającego.

Prezes uznaje także oznaczenie kary za przeciwne duchowi naszego ustawodawstwa, które pomija konfiskatę i inne kary nieograniczone.

Oświadczył oraz, że jest przeciwnym konfiskacie już dla samego prawa o przywilejach, gdyż chce widzieć prawo trzeciego zabezpieczone.

Prezes wnosi prócz tego, żeby kary za przeciwne prawu używanie wzoru w ogólny §. zebrane zostały, któryby przed §. 26. położyć wypadało, jak się to stało w §. 48. prawa o przywilejach i §. 19. prawa o markach.

Jednogłośnie przyjęto.

Referent czyni jeszcze uwagę, że Izba przy obradzie o prawie przywilejów przyjęła wniosek referenta, aby kary przypadały funduszowi ubogich tej gminy, w której oskarżony ma swoją siedzibę — powtarza więc ten wniosek i dla obecnego prawa, gdyż rozstrzygającemu sądowi cały obwód jest przydzielony, w którego różnych miejscach przestępstwa dziać się mogą, zatem nie zawsze to samo miejsce uwzględnione być powinno.

Izba przyjmuje powyższy wniosek i niema przeciw przedłożonemu projektowi nic więcej do wyrażenia.

Ludwik Lens, sekretarz.

Lwów, 13. marca. Dla pogorzelców Bucowskich wpłynęły do c. k. urzędu obwodowego Przemyskiego od 9. do ostatniego lutego 1852 następujące składki:

1) Z parafii Zawadowskiej $3^{1}/_{2}$ ćwierci korca jęczmienia, 3 korce 2 garnce owsa i gotowizną 8r.3k. m. k. 2) Z parafii Starego Sasowa $1^{1}/_{4}$ łokcia płótna. 3) Ze składek w dekanacie Niżankowskim 8r. 4) Ze składek w parafii Pruchnickiej 4r. 5) Od plebana gr. k. w Pruchniku ks. Mikołaja Bierzeckiego 1r. 6) Ze składek przez starszyznę w Bolestraczycach zebranych 20r. Razem 35r.3k. m. k. tudzież $3^{1}/_{2}$ świerci jęczmienia, 3 korce 2 garnce owsa i $1^{1}/_{4}$ łokcia płótna.

Te dobroczynne datki podaje się do publicznej wiadomości z wyrażeniem podzięki imieniem unieszczęśliwionych.

(Rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych względem wyboru przełożonych gminy.)

Wiédeń, 23. marca. Rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych z 19go marca 1852 liczba 1792 /M. J. obowiązujące dla tych krajów koronnych, w których istnieje jeszcze w prawomocności prowizoryczna ustawa gminna z 17go marca 1849, a tyczące się potwierdzenia wyborów przełożonych gminy przypadłych przed wydaniem nowej ustawy gminnej.

Jego c. k. Apostolska Mość raczył zezwolić najwyższem postanowieniem z 13go marca r. b., aby aż do czasu, w którym stosunki gminne na zasadzie najwyższych postanowień z 31go grudnia 1851 stanowczo uregulowane zostaną, w owych gminach gdzie jeszcze jest obowiązująca ustawa gminna z 17go marca 1849, wybory przełożonych w ten sposób podlegały potwierdzeniu władz, aby potwierdzenie przełożonych dla gmin wiejskich — politycznym władzom okręgowym, przełożonych zaś dla gmin miejskich (jeźli wybór ich na mocy osobnych statutów niezawisł od najwyższego przyzwolenia Jego ces. Mości) władzom obwodowym lub w braku ich władzy krajowej poruczone zostało.

Podług dalszej treści tego najwyższego postanowienia mają przełożeni gmin przy sposobności ich potwierdzenia składać w tym duchu przysięgę u potwierdzającej władzy, że chcą być wiernymi i posłusznymi Monarsze i wypełniać sumiennie obowiązki swoje względem gminy.

Minister spraw wewnętrznych: *Bach.*

G. W.)

(Uczty na cześć W. książąt rosyjskich.)

Wiédeń, 22. marca. Wczoraj wieczór było świetne soirée na cześć obydwóch W. książąt w salonach hrabiny Heleny Esterhazy, które także Arcyksiążęta Karol i Wilhelm obecnością swoją zaszczycili. Dzisiaj odbędzie się taki sam wieczór u księcia Schoenburg, jutro u księcia Auersperg, a przed wyjazdem Wielkich książąt jeszcze jeden festyn u dworu, podczas którego będzie kilka obrazów powtórzonych, a członkowie korpusu dyplomatycznego i wysokiej szlachty przedstawią nową sztukę francuską. Ich. cesarzew. M. M. obadwa W. książęta mają d. 27. b. m. zrana wyjechać do Monichowa. Dzisiaj oczekują tu przybycia Jego królewicz. Mości hrabi Aquila, brata Jego Mości Króla Neapolu z najdostojniejszą Małżonką.

(Depesze telegraficzne z Wenecyi.)

Wiédeń, 22. marca. Nadeszła tu następująca depesza telegraficzna od jenerała kawaleryi Gorzkowskiego do Jego Excelencyi F. M. L. i pierwszego jenerał-adjutanta Cesarza Jego Mości, hrabi Grünne w Wiédniu.

Wenecya, 20. marca. Aby mieć pewność o szczątkach okrętu, znalezionych na morskim brzegu della Maestra przy ujściu Padu, wyprawiłem tamże plackapitana Calm z Chioggia. Ten powrócił tu dzisiaj z okrętem, pełnym tych szczątków, które majstrowie tutejszego arsenału uznali jednogłośnie za pochodzące od okrętu „Marianna“. Z zburzonych dużych części drewnianych można wnosić z pewnością, że ten paropływ wojenny nie zatonął przez burzę, lecz może przez nieostrożność zapalił się, i przez pęknięcie kotła lub explozyę składu prochu został wysadzony w powietrze; bo szczątki drewniane są prochem osmalone i nadpalone. Do dalszego odszukania części okrętowych, będzie ztąd natychmiast posłany Bragazzo do Maestra, i oraz zawiadomi się o tém naczelną komendę marynarki.

Depesza telegraficzna

od jenerała kawaleryi Gorzkowskiego do Jego Excelencyi F. M. L. i pierwszego jenerał-adjutanta Cesarza Jego Mości, hrabi Grünne w Wiédniu.

Wenecya, 21. marca. Wczoraj wieczór odebrałem następującą telegraficzną depeszę od pana Feldmarszał-leitnanta hrabi Nobili z Bononii pod dniem 20. b. m., pierwsza godzina z południa, którą dla przerwania obu linii dopiero teraz po zreparowaniu ich zakomunikować mogę.

Kapitan Hasseck donosi pod dniem 19. b. m., że po wielkiem natężeniu powiodło się, koło Porto Corsini wydobyć na ląd niejaką część rozbitego okrętu, w której przybyły właśnie z Ankony c. k. chorąży okrętowy Milosich poznał część tylnego pokładu z paropływu „Marianna“. *(Abbl. W. Z.)*

(Obwieszczenie senatu akademicznego w Pradze.)

Praga, 19. marca. Akademiczny senat uniwersytetu wydał następujące obwieszczenie: „Wysokie ministeryum publicznego oświecenia nakazało dekretem z 20. grudnia 1851 l. 12181 przedłożyć nowe statystyczne wykazy, w których narodowość uczących się ma być dokładnie wyrażona. Aby temu wysokiemu poleceniu należycie zadość uczynić, wzywa się niniejszem wszystkich studentów, aby na przyszłość w swojem podczas zapisu podanem *nationale* pod rubryką „Ojczyzna i miejsce urodzenia“ dokładnie wyrazili, czy są Niemcy albo Czesi, Morawianie, Włosi, Madjary, południowi Sławianie, Wołosi, Polacy albo Rusini.“ *(Ll.)*

(Kurs wiédeński z 26. marca 1852.)

Obligacye długu państwa 5% — $95^{3}/_{16}$; $4^{1}/_{2}$% $84^{5}/_{13}$; $4^{1}/_{2}$% $75^{1}/_{2}$. 4% z r. 1850 —; wylosowane 3% $75^{3}/_{8}$. Losy z r. 1834: —. z roku 1839 $303^{7}/_{16}$. Wiéd. miejsko bank. — —. Akcye bankowe 1248. Akcye kolei półn. $1547^{1}/_{2}$. Glognickiej kolei żelaznéj — —. Odenburgskie — —. Budwejskie —. Dunajskiej żeglugi parow. 659. Lloyd —.

Ameryka.

(Powstanie u Mormonów.)

Nowy-Jork, 2. marca. Słychać, że u Mormonów nad słonem jeziorem wybuchło powstanie, że ludność się uzbraja, że obwarowano wnijścia do stolicy i publikowano ogłoszenie niepodległości. Wszyscy urzędnicy Stanów zjednoczonych opuścili już terytoryum Mormonów, i wkrótce zapewne będzie musiał rząd Washingtoński przedsięwziąć stósowne kroki dla poskromienia tego szalonego ludu. *(Presse.)*

Anglia.

(Rozprawy w parlamencie. — „Times“ o zdarzeniach w Chinach i Indyach wschodnich.)

Londyn, 17. marca. *W izbie wyższej* przedłożył wczoraj hrabia *Granville* petycyę bankierów i kupców z Liwerpolu, którzy proszą, aby izba jak najspiesznięj rozstrzygnęła niepewność względem przyszłości przywozu zboża. Książę *Newcastle* zapowiedział na czwartek taką samą petycyę z Manchester. Na wniosek lorda *Brougham* odczytano po raz trzeci bil względem rozszerzenia kompetencyi sądów po hrabstwach. Lordowie Brougham i Beaumont oddali pochwałę izbie, że zrobiła rozsądne postanowienie nieodwlekać dłużej téj koniecznej reformy.

W izbie niższej zapowiedział p. *Anderson* na dzień 30. marca wniosek zmierzający do tego, aby w czasie wojny używano parowej floty kupieckiej do obrony kraju. Lord *Grosvenor* uskarżał się na straszne przeciągi, odurzające wyziewy i gorące fluktuacye atmosferyczne we wszystkich częściach izby. „Kilku członków“, mówił on, „zaledwie usiedli na swoich miejscach, dostali natychmiast pewien rodzaj febry nerwowej i popadli w sen apoplektyczny. (Głośny śmiech.) To rzecz nie do śmiechu moi Panowie; to jest kwestya żywotna“. Lord John *Manners* uznaje zażalenie to za zupełnie uzasadnione i przyrzeka zaradzić temu jak najspiesznięj. Na zapytanie pana T. Duncombe odpowiada Lord John Manners, że budowniczy pałacu krzyształowego kontraktem jest obowiązany, rozebrać gmach wystawy do 1go czerwca, i że rząd ze swej strony niebędzie się sprzeciwiał dopełnieniu tego kontraktu. Pan *Napier*, jeneralny prokurator dla Irlandyi, proponuje złożenie osobnej komisyi, dla rozpoznania groźnych stosunków w hrabstwach Armagh, Monaghan i Louth. Na poparcie tego wniosku skreślił pan Napier bardzo przerażający obraz uorganizowanej tam walki przeciw bezpieczeństwu społeczeństwa, i dowodził, że agitacya tajnego towarzystwa (Bandmänner-Vehme) jest otwartą wojną przeciw prawu, i że z czasem będzie musiała zniszczyć prawomocność ustawy. Cała ludność jest zteroryzowana, przysięgli obawiają się wypełniać swój obowiązek, a najwięksi zbrodniarze chodzą swobodnie, gdzie im się podoba. Dalej starał się dowieść, że prawne postanowienia względem stosunku pomiędzy właścicielami dóbr i dzierżawcami nieprzyczyniły się wcale do wywołania tych towarzystw tajnych, i chciał w krótkim czasie zaproponować środek parlamentowi, któryby uprościł i ułatwił użycie prawa przeciw towarzystwom tajnym. Pan *Mac Cullogh* zaś utrzymywał, że okropne stosunki te zostały jeźli niewywołane, to przynajmniej pogorszone przez zaprowadzenie podatku klasycznego i uciemiężające zastosowanie prawa własności. Po kilku ogólnych uwagach pana Grogans został przyjęty wniosek względem osobnej komisyi.

— Dziennik *Times* podaje następujące *resumee* z najnowszych wiadomości z Chin i Indyi wschodnich: „Od czasu zniszczenia szańców palisadowych w Rangun niezaszły żadne nowe zatargi z Birmanami. Powszechnie sądzą, że jeźliby Birmanie w ogóle odważyli się na jaki krok zaczepny, to czekaliby z nim pewno aż do nastania wiatrów peryodycznych, ponieważ w czasie ich trwania niemogą wojska angielskie manewrować skutecznie, a przed nadejściem suchej pory roku, t. j. przed październikiem niepodobna przedsiębrać regularnej wyprawy. Lord Dalhousie ma nadzieję zmusić Birmanów do poddania się przez ciągłą i ostrą blokadę rzeki; wszelako plan ten

jest już dlatego samego niepraktyczny, że prawie cały handel w Rangun znajduje się w ręku cudzoziemców, a Birmanie niebardzo o niego dbają. Podług ostatnich doniesień z 25. stycznia zostało stare miasto Rangun na rozkaz gubernatora puszczone z dymem i zrównane z ziemią. Materyał został użyty na ufortyfikowanie nowego miasta, które o półtora mili angielskiej leży głębiej wewnątrz kraju, a zatem od dział fregaty dosięgnione być niemoże. Tam też zostali powołani wszyscy poddani birmańscy, tak że w starem mieście prawie tylko sami cudzoziemcy pozostali. Przez spalenie tego miasta chciał wicekról bez wątpienia wyrządzić jak największą szkodę barbarzyńcom, i w istocie też strata ich jest bardzo znaczna. — O rewolucyi chińskiej obiegają już prawie same pogłoski tylko. Pan gubernator kantonu, który ciągle jest nieobecny, wezwał wszystkich lojalnych poddanych, aby dostarczyli pieniędzy na pokrycie kosztów wojennych. Zdaje się, że podwójny strach przed insurgentami i rządem zjedna posłuchanie tej odezwie. Bitwa stoczona między powstańcami i wojskiem cesarskiem miała wypaść na niekorzyść rządu. Jeźliby Kwangsi dostało się w ręce powstańców, natenczas byłby zagrożony cały Kanton". *(G. Pr.)*

(Rozprawy w izbie niższéj d. 29. marca.)

Londyn, 19. marca. Zajmującym był dziś początek posiedzenia izby niższéj. Lord John *Russell* przypominając postępowanie Roberta Peel w roku 1841, zażądał stanowczo, czyli rząd zamyśla zaproponować królowéj rozwiązanie izby niższéj i zwołanie parlamentu w jak najkrótszym czasie.

Pan *d'Israeli*, kanclerz skarbu, przecząc podobieństwo postępowania przytoczonego przez lorda John Russell, odpowiedział izby uważał za postępowanie przeciwne konstytucyi, gdyby rząd się zobowiązał rozwiązać parlament w pewnym terminie.

Jednakże oświadczył, że jak tylko izby zadecydują o sprawach najnaglejszych, potrzebnych do toku rządu, wtedy ministeryum zaproponuje Jéj królewskiej Mości rozwiązanie izby niższéj. Gabinet, dodał p. d'Israeli, zamierza przedstawić się nowemu parlamentowi, zażądać od niego wotum zaufania i zasięgnąć jego zdania o propozycyach, które mu zostaną przedłożone.

Potem głosowała izba nad budżetem armii; kontyngens wynosi 101,937 żołnierzy, niezawiśle od 30,497 armii indyjskiej. Pan *Osborne* sprzeciwił się w energicznych wyrazach postępowaniu rządu, który żąda kredytów nie wyłożywszy swojéj polityki. Izba niemoże wotować subsydyów rządowi, który nieposiada jéj zaufania. Pan *Cobden* dalej posunął. Rzekł bowiem: „Co nam do polityki rządu; polityka rządu powinna być polityką większości téj izby". Lord John Russell utrzymywał, że postępowanie ministerstwa przeciwnem jest wszelkim prawom konstytucyjnym.

Kanclerz skarbu odpowiedział na ten potrójny atak opozycyi, występując przeciw lordowi John Russell, który przyczyniwszy się własną winą do mianowania nowych ministrów, teraz usiłuje ich wyrugować, aby zająć ich miejsce. Zresztą niewyjaśnił p. d'Israelli w niczem dalszych zamysłów rządu; p. Osborne cofnął swoją mocyę, a kredyta zostały przyzwolone.

W izbie Lordów wzbraniał się lord Derby rozpocząć debatę nad kwestyą cerealiów z powodu petycyi przedłożonéj przez księcia Newcastle, oświadczając zresztą, że niecierpliwość kraju niemoże być tak wielka, jak to niektórzy utrzymują. *(Indep.)*

(Soire u hrabi Derby. — Wiadomości potoczne.)

Londyn, 18. marca. U hrabi Derby było wczoraj wielkie *soirée*, jedno z najświetniejszych w tym roku. Ciało dyplomatyczne było licznie reprezentowane, a w salach do przyjęcia przechadzali się mężowie różnych partyi. Lord i lady John Russell znajdowali się równie jak sir James Graham, pan Gladstone, tudzież inni przewodzcy partyi Peela. Z najwcześniejszych gości byli książę Wellington i pan Thiers. — Północno-amerykański poseł miał wczoraj rozmowę z pierwszym ministrem. — Hrabia Walewski, francuski poseł, jest tu dzisiaj spodziewany z powrotem. — Hrabia D'Haussonville odjechał do Paryża. *(P. Z.)*

(Telegraficzna depesza.)

Londyn, 20. marca. Lord *Derby* oświadczył w izbie wyższej, że w kwietniu, maju albo czerwcu izbę niższą rozwiąże. *Grey* jest kontent z tego. W izbie niższej wyraził *d'Israeli* takież samo oświadczenie, ale mocno powstali nań lord Russell, Osborne, Cobden i Cardwill, jednak nie przedłożyli osobnej mocyi. *(Abbl. W. Z)*

Francya.

(Depesza telegraficzna.)

Paryż, 19. marca. Dekretem w dzisiejszym *Monitorze* upoważnieni są właściciele małych rent przenieść swą 5 proc. rentę na kasę zaopatrzenia, gdzie ta renta *al pari* jako ekwiwalent odpowiedniego kapitału jest przyjęta i po 5 od sta uprocentowana. Projekt do ustawy o robocie przymusowej, według którego ta ostatnia na przyszłość ma być zamieniona na kolonię karną, przyzwolony od rady stanu, odesłano nazad do rządu. W Reims nastąpiły nowe aresztacye polityczne. *(P. S. A.)*

Belgia.

(Stępel na dzienniki zagraniczne.)

Bruxela, 16. marca. Na mocy nowej francuskiej ustawy o druku ulegają wszystkie obce dzienniki stęplowi 3 centymów, który poczta pobiera. Z tej przyczyny będą nadal także francuskie dzienniki na mocy ustawy z r. 1848 opłacać stępel w Belgii, gdyż stępel nie będzie pobierany tylko od tych dzienników zagranicznych, w których kraju na belgijskie dzienniki takiego obowiązania niewłożono. Słychać, że rozpoczęto negocyacye, aby nawzajem stępel uchylić. *(P. Z.)*

(Depesza telegraficzna.)

Bruxela, 20. marca. Dziś rozpoczął się proces sądowy względem *bulletin français*, i pojutrze będzie dalej toczony. Wyjąwszy hrabię d'Hausonville i Alexandra Thomas, uwolniono drugich od oskarżenia. Odilon Barrot i Berryer nie wystąpili jako obrońcy, jak słychać, dlatego, ponieważ im oświadczono, że jeżeli to uczynią, tedy powrót do Francyi będzie im zabroniony. *(P. S. A.)*

Włochy.

(Depesza telegraficzna.)

Turyn, 19. marca. Minister wojny chciał się podać do dymisyi dlatego, że większość za projektem do ustawy względem ufortyfikowania Casale tylko 4 głosy wynosiła. Tylko przedstawienie prezydenta izby, tudzież niektórych deputowanych lewej strony, odwiodło go od tego zamysłu. Według wiadomości z Cagliari powrócił jenerał Durando z Sassari, przywróciwszy tamże spokój zupełny. 35 osób przyaresztowano, a prócz 800 karabinów gwardyi narodowej skonfiskowano 3000 karabinów prywatnych. W dzisiejszej izbie deputowanych wezwał Ferrarin rząd, aby zniósł stan oblężenia w Sassari, gdyż do ogłoszenia go nie był upoważniony. Kilku innych deputowanych wyspy Sardynii wspierało jego propozycyę. Minister wojny w dowód, że nie popełniono żadnej niesłuszności, odczytał kilka do tej sprawy ściągających się dokumentów. Minister finansów przyrzekł przedłożyć temi dniami kilka projektów do ustawy dla polepszenia ekonomicznych stosunków wyspy. Również i nowy minister spraw wewnętrznych bronił postępowania rządu. Z wszystkich deputowanych izby jeden tylko Decandia radził, aby utrzymać stan oblężenia w Sassari. Poczem izba przyjęła pojedyńczy dzienny porządek. Municypalność w Valenza protestowała przeciw zawartemu z Francyą dodatkowemu traktatowi handlowemu. *(L. k. a.)*

Niemce.

(Sprawy drugiej izby wirtemberskiej.)

Sztutgarda, 17. marca. Na dzisiejszem posiedzeniu izby drugiej przedłożył minister sprawiedliwości pan Pessen projekt do ustawy dla przywrócenia kary śmierci i kary cielesnej. Pierwsza ma być zastosowana mianowicie za zamach na życie króla, równie jak za zdradę stanu, jeżeli przezto niezawisłość wirtemberskiego państwa na niebezpieczeństwo jest narażona. Na propozycyę pana Teuffel postanowiła izba prosić rząd o jak najrychlejsze odroczenie. *(P. Z.)*

(Wiadomości potoczne z różnych państw niemieckich.)

Sejm Oldenburski rozpoczął się dnia 15. marca rewizyą konstytucyi.

Elektor Heski spodziewany jest w Frankfurcie na radę familijną względem sukcesyi.

Akcyonaryuszom zawiązanego przed pięcią laty przez panów Blank towarzystwa dla prowadzenia Homburskiego banku gry i użytkowania z tamtejszych źródeł mineralnych, wypłacono za ostatni rok administracyjny dywidendę 44 pct. od włożonego kapitału w akcyach. W roku 1848, gdy narodowe zgromadzenie uchwaliło zakazać publiczne banki gry, można było te akcye po 50 pct. otrzymać.

Druga saska izba naradzała się w tych dniach nad wojskowym budżetem, na który rocznie 1,951.517 talarów zażądano. Dyskusya była żwawa, z wielu stron oświadczono nieukontentowanie z przyczyny tak wielkiej sumy, a w końcu przyjęto następującą propozycyę: Ponieważ trwa nieprzerwany pokój, a przeto tak wewnętrzne i zewnętrzne stosunki, jako też obowiązania przeciw niemieckiemu związkowi pozwalają zmniejszyć teraźniejszy stan zbrojnej siły, niech więc rząd państwa przedłoży przyszłym zgromadzonym stanom zmniejszony budżet wojskowy, a jeźliby te przypuszczenia urzeczywiściły się już w ciągu teraźniejszego peryodu finansowego, niechaj niezwłocznie zmniejszenie czynnego stanu wojska aż do liczby związkiem przepisanej nastąpi.

Na odbytem dnia 15. b. m. posiedzeniu obywateli Lubeki przyjęto przedłożony przez senat projekt do ustawy względem wykonywania cywilnych związków małżeńskich z tą modyfikacyą, aby zawieranie cywilnych związków małżeńskich na takie przypadki ograniczono, w których obie strony albo jedna strona nie należy do uznanych w Lubece chrześciańskich towarzystw religijnych, albo w których chodzi o mieszane między Chrześcianami i Żydami małżeństwo. — Senat zastrzegł sobie odpowiedź na to.

— O obradach wirtemberskiej izby deputowanych nad prawami zasadniczemi, których rezultat wiadomy już z depeszy telegraficznej, nadeszły teraz szczegółowe sprawozdania. W sprawie tej występywały trzy partye: Lewa strona przeciw projektowi i za ważnością praw zasadniczych; prawa strona bezwarunkowo przeciw prawom zasadniczym, a partya środkowa za projektem rządu dla uniknienia zawikłań. Przy wotowaniu odrzucono 68 głosami przeciw 18 czyste odparcie projektu; artykuł pierwszy wyrzekający nieważność praw zasadniczych przyjęto 53 głosami przeciw 13, a artykuł drugi o publicznych stosunkach prawnych izraelitów odrzucono 64 głosami przeciw 22.

— W Bawaryi nie skończyła się jeszcze kryzys ministeryalna, którą wywołały kwestye kościelne i handlowo-polityczne. We względzie pierwszych złożyli Arcybiskupi i Biskupi nową prożbę u stóp tronu. *(Presse.)*

W Bawaryi izba deputowanych przyjęła trzyletni peryod finansów. Holsztyńskie władze wojskowe upoważniono do używania duńskiego języka w swych korespondencyach. — Dnia 11. i 12. obsadziły duńskie wojska wszystkie straże miasta Kronenwerk i twierdzy Rendsburg. *(Presse.)*

(Uchwała związku niemieckiego w senacie publikowana.)

Bremen, 19. marca. Publikowana dziś w senacie uchwała związkowa z dnia 6. marca jest następująca: Wszystkie te przepisy konstytucyi, które z uchwały senatu mają być uchylone, należy wykreślić; ewentualne uzupełnienie senatu nie może być, jak dotychczas, przedsięwzięte; niektóre odmiany w konstytucyi, mianowicie nowy regulamin wyborów, uznane są za koniecznie potrzebne. Do Bremen będzie wysłany komisarz związkowy dla utrzymania i nadania powagi prawom związku. Uprasza się rząd hanowerski, ażeby wybrał wyższego urzędnika do objęcia tej funkcyi, a jeżeliby się okazała potrzeba, ażeby zrobił przygotowanie do asystencyi wojskowej. *(P. Z.)*

Prusy.

(Sprawy drugiej izby. — Rozporządzenie względem prasy.)

Berlin, 18. marca. Izba druga potwierdziła dziś zawartą z belgijskim rządem konwencyę adycyonalną z 18. lutego r. b. jako dodatek do traktatu handlowego i nawigacyjnego z 1. września 1844, a potem rozpoczęła dalsze obrady nad organizacyą sądów przysięgłych; ale uchwały jej nienastręczały nic ciekawego. Wszystkie wnioski, tak lewej strony jako też ostatecznej prawej, pozostały w mniejszości, i tylko wnioski komisyi zostały przyjęte.

— Ministeryum państwa widziało się być spowedowanem zalecić usilnie wyższym władzom administracyjnym, aby zwracały jak najściślejszą uwagę na nieprzyjaźne zaczepki prasy wymierzone przeciw zaprzyjaźnionym rządom. *(Pr.)*

(Kurs giełdy frankfurtskiej z 20. marca.)

Metal. austr. 5% $76\frac{1}{4}$; $4\frac{1}{2}$ $67\frac{5}{8}$. Akcye bank. —. Sardyńskie — Hyszpańskie $40\frac{5}{16}$. Wiedeńskie $96\frac{1}{4}$. Losy z r. 1834 —; 1839 r. $96\frac{1}{2}$.

(Kurs giełdy berlińskiej z 22. marca.)

Dobrowolna pożyczka 5% $101\frac{7}{8}$ p. $4\frac{1}{2}$% z r. 1850 102 —. Obligacye długu państwa $89\frac{1}{4}$. Akcye bank. 101. l. Pol. list. zastaw. —; nowe $95\frac{3}{4}$; Pol. 500 l. $86\frac{1}{4}$; 300 l. $151\frac{1}{2}$ l. Frydrychsdory $13\frac{1}{12}$. Inne złoto za 5 tal. 10. Austr. banknoty $81\frac{2}{3}$.

Turcya.

Podczas gdy półurzędowy *Journal de Constantinople* w jednym z swoich poprzedzających numerów zapewniał, że doniesienia dzienników niemieckich, mianowicie frankfurckiej *Oberpost-Amtszeitung* o zdarzeniach w Bośnii są przesadzone, gdyż cała rzecz na tem tylko się ogranicza, iż przyaresztowano w Banjaluce trzech kupców za sprzeciwianie się postanowieniom tanzymatu i za objawione usiłowanie podburzenia swoich współwyznawców przeciw tym postanowieniom: jednakże liczne jednozgodne i powtórne wiadomości z owego kraju donoszą, że oprócz powszechnego rozbrojenia Rajasów przyaresztowano także bardzo wiele osób i w ogóle rozporządzono tamże bardzo energiczne środki ostrożności. Dziennik półurzędowy nie wiedział właśnie jeszcze nic o tych zaszłościach i tylko poprzednie przyaresztowanie kupców w Banjaluce doszło podówczas do jego wiadomości. Podane więc sprostowanie tego dziennika przyszło na każdy sposób za późno. Zresztą polemika jego przeciw niemieckiemu dziennikarstwu w ogóle i bez różnicy bardzo jest namiętna.

O rzeczywistości zdarzeń w Bośnii wątpić już niemożna. Z ciekawością oczekujemy wyjaśnień, które o tém nadejść powinny z Konstantynopola. Pierwszy powód niejest jeszcze wcale wyjaśniony. Niektóre głosy mianowicie w pismach ściśle katolickich domniemywają się, iż tu o nic więcéj i o nic mniéj niеidzie jak o ponowione prześladowanie Chrześcian spowodowane lekkiemi pozorami, a przeprowadzone surowemi a nawet okrutnemi środkami. Niedopuszczamy, aby rząd otomański i jego energiczny lecz rozumny reprezentant w Bośnii, Omer Basza, dążyć mogli do takiego celu.

Rozpowszechnione jest także zdanie, że powodem są rewolucyjno-panslawistyczne agitacye w Bośnii i w Hercogowinie między tamtejszą chrześciańsko-sławiańską ludnością. Jeżeli sobie przypomnimy odkrycia, jakie niedawno wyjawiono w Grecyi, jeżeli przypomnimy, że wychodźcy polscy czynnie zajmowali się planem wywołać powstanie w całéj Turcyi europejskiej, jeżeli nakoniec jeszcze dodamy, że Mazzini niedawno chwalił się postępami, które robi propaganda rewolucyjna nawet między Sławianami na Wschodzie, tedy niemożemy w obec uderzających faktów w rzeczonych prowincyach tureckich, odmówić prawdopodobieństwa téj supozycyi.

Życzymy sobie, aby ta sprawa niewyszła po-za zakres znaczenia miejscowego i niewątpimy, że wkrótce dostatecznie wyjaśnione zostaną właściwe stosunki i przyczyny owych zdarzeń. *(L. k. a.)*

(Depesze telegraficzne.)

Konstantynopol, 13. marca. Oczekują tu francuskiego okrętu admiralskiego o 120 działach. Rząd chce około wielkanocy wyprawić flotylę na wody syryjskie. Ogromna ilość książek, które miano wyprawić do Bułgaryi dla podburzenia ludności tamtéjszéj przeciw rządowi cesarskiemu — została skonfiskowana. Część miasta Bujukdere, około 50 domów i tyleż sklepów, zgorzała temi dniami. — Były wielki wezyr Rauf Basza został mianowany ministrem bez portefeilu.

Smyrna, 12. marca. Goeleta „Arethusa" odpłynęła ztąd na dniu 9. b. m. i krąży na wodach wysp sporadyjskich. Policya przyaresztowała mnóstwo niebezpiecznych złodziei i rabusiów. *(L. k. a.)*

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w obwodzie Sanockim.)

Sanok, 3. marca. Według doniesień handlowych sprzedawano na targach w Sanoku, Lisku, Rymanowie i Dynowie w ostatnich dwóch tygodniach lutego w przecięciu korzec pszenicy po 8r.—8r.48k.—9r.4k.—8r.48k.; żyta 7r.2k.—6r.48k.—7r.12k.—7r.12k.; jęczmienia 5r.45k.—5r.12k.—5r.40k.—6r.; owsa 2r.16k.—2r.48k.—2r.44k.—2r.24k.; ziemniaków w Sanoku 4r., w Lisku 5r. Cetnar siana po 0—40k.—36k.—48k. Sąg drzewa twardego kosztował 4r.24k.—4r.30k.—7r.12k.—5r., miękkiego 3r.24k.—2r.30k.—6r.—3r. Za funt mięsa wołowego płacono $4\frac{2}{5}$k.—4k.—0—4k. i za garniec okowity 1r.$29\frac{3}{5}$k.—0—0—1r.20k. m. k. — Z Dobromila jeszcze nieotrzymaliśmy doniesienia.

Kurs lwowski.

Dnia 26. marca.		gotówką złr.	gotówką kr.	towarem złr.	towarem kr.
Dukat holenderski	mon. k.	5	47	5	51
Dukat cesarski	„ „	5	50	5	55
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	10	4	10	7
Rubel śr. rosyjski	„ „	1	57	1	58
Talar pruski	„ „	1	48	1	51
Polski kurant i pięciozłotówk.	„ „	1	27	1	28
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr.	„ „	82	25	82	45

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 26. marca 1852.		zlr.	kr.
Kupiono prócz kuponów 100 po	mon. konw.	82	30
Przedano „ „ 100 po	„ „	83	—
Dawano „ „ za 100	„ „	—	—
Żadano „ „ za 100	„ „	—	—

(Kurs wekslowy wiedeński z 26. marca.)

Amsterdam — l. 2. m. Augsburg 124 — l. uso. Frankfurt $123\frac{1}{4}$ l. 2. m. Genua — p. 2. m. Hamburg $183\frac{1}{4}$ l. 2. m. Liwurna $121\frac{3}{4}$ p. 2. m. Londyn 12.24. l. 2. m. Medyolan $124\frac{3}{4}$. Marsylia $147\frac{1}{4}$ l. Paryż $147\frac{1}{4}$ l. Bukareszt —. Konstantynopol —. Agio duk. ces. $31\frac{1}{8}$. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. — $95\frac{1}{8}$. lit. B. $107\frac{9}{16}$.

(Kurs pieniężny na giełdzie Wiéd. d. 23. marca o pół do 2giej po południu.)

Ces. dukatów stęplowanych agio $31\frac{1}{8}$. Ces. dukatów obrączkowych agio $30\frac{5}{8}$. Ros. Imperyały 10.8. Śrebra agio $24\frac{1}{2}$ gotówką.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 26. marca.

PP. Chwalibóg Jan, z Lipowiec. — Gnoiński Aleksander, z Krasnego.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 26. marca.

JE. książę Gallizin, do Krakowa. — Hr. Dzieduszycki Włodzimierz, do Stryja. — JE. hr. Mier Feliks, c. k. szambelan, do Radziechowa. — Hr. Poletyło Seweryn, do Korczmina. — PP. Skoliński Julian, do Dynisk. — Obertyński Leopold, do Stronibab. — Rubczyński Alfred, do Stanina. — Jabłonowski Józef, do Rawy.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 26. marca.

Pora	Barometr w mierze wiéd. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Średni stan temperatury do g. 6. zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
	" ''' ''''				
6 god. zran.	27 6 50	— 5°	+ 1° —	Zach.₁	pochm. ⊙
2 god. pop.	27 6 50	+ 1°	— 8°	Półn. Zach.₂	pochm. zawierz.
10 god. wie.	27 7 56	— 4°		„	jasno

TEATR.

Dziś: Na dochód Jp. Antoniego Varry, komedye niem.: **„Ein weisser Othello**, potem **Eine durchwachte Nacht**, a nakoniec: **Viel Lärmen um Nichts oder: Die Mordhöhle in der Rosengasse."**

Do dzisiejszej Gazety dołączony jest Dodatek Tygodniowy Nr. 15.